പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 2 (ഭൂമിഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 089

കുംജലശുകസ്യ പുത്ര സമുജ്ജ്വലേന സഹ സംവാദമ്

വിഷ്ണുരുവാച-

കുംജലസ്തു സുതം വാക്യം സമുജ്ജ്വലമഥാബ്രവീത് .

ഭവാൻകഥയ ഭോഃ പുത്ര കിമപൂർവം തു ദൃഷ്ടവാൻ 1.

തന്മേ കഥയ സുപ്രീതഃ ശ്രോതുകാമോऽസ്മി സാംപ്രതമ് .

ഏവമാദിശ്യ തം പുത്രം വിരരാമ സ കുംജലഃ 2.

പിതരം പ്രത്യുവാചാഥ വിനയാവനതസ്സുതഃ .

സമുജ്ജ്വല ഉവാച-

ഹിമവംതം നഗശ്രേഷ്ഠം ദേവവൃംദസമന്വിതമ് 3.

ആഹാരാർഥം പ്രഗച്ഛാമി ഭവതശ്ചാത്മനഃ പിതഃ .

പശ്യാമി കൗതുകം തത്ര ന ദൃഷ്ടം ന ശ്രുതം പുരാ 4.

പ്രദേശമൃഷിഗണാകീർണമപ്സരോഭിഃ പ്രശോഭിതമ് .

ബഹുകൗതുകശോഭാഢ്യം മംഗല്യം മംഗലൈര്യുതമ് 5.

ബഹുപുണ്യഫലോപേതൈർവനൈർനാനാവിധൈസ്തതഃ .

അനേകകൗതുകഭരൈർമനസഃ പരിമോഹനമ് 6.

തത്ര ദൃഷ്ടം മയാ താത അപൂർവം മാനസാംതികേ .

ബഹുഹംസൈഃ സമാകീർണോ ഹംസ ഏകഃ സമാഗതഃ 7.
ഏവം കൃഷ്ണാ മഹാഭാഗ അന്യേ തത്ര സമാഗതാഃ .
സിതേതരൈശ്ചംചുപാദൈരന്യതഃ ശുക്ലവിഗ്രഹാഃ 8.
താദൃശാസ്തേ ച നീലാ വൈ അന്യേ ശുഭ്രാ മഹാമതേ .
ചതസ്രസ്തത്ര വൈ നാര്യോ രൗദ്രാകാരാ വിഭീഷണാഃ 9.
ദംഷ്ട്രാകരാലസംക്രൂരാ ഊർധ്വകേശ്യോ ഭയാനകാഃ .
പശ്ചാത്താസ്തു സമായാതാസ്തസ്മിൻസരസി മാനസേ 10.
കൃഷ്ണാ ഹംസാസ്തു സംസ്നാതാ മാനസേ താത മത്പുരഃ .
വിഭ്രാംതാഃ പരിതശ്ചാന്യേ ന സ്നാതാസ്തത്ര മാനസേ 11.
ജഹസുസ്താഃ സ്ത്രിയസ്താത ഹാസ്യൈരട്ടാട്ടദാരുണൈഃ .
തസ്മാത്സരാദ്വിനിഷ്ക്രാംതോ ഹംസ ഏകോ മഹാതനുഃ 12.
പശ്ചാത്ത്രയോ വിനിഷ്ക്രാംതാസ്തൈശ്ചാഹം സമുപേക്ഷിതഃ .
യാതാ ആകാശമാർഗേണ വിവദംതഃ പരസ്പരമ് 13.
താസ്തു സ്ത്രിയോ മഹാഭീമാഃ സമംതാത്പരിബഭ്രമുഃ .
വിംധ്യസ്യ ശിഖരേ പുണ്യേ വൃക്ഷച്ഛായാസുപക്ഷിണഃ 14.
നിഷണ്ണാസ്തത്ര തേ സർവേ ദഗ്ധാ ദുഃഖൈഃ സുദാരുണൈഃ .
തേഷാം സുവീക്ഷമാണാനാം ഭില്ല ഏകഃ സമാഗതഃ 15.
മൃഗാൻസ പീഡയിത്വാ തു ബാണപാണിർധനുർദ്ധരഃ .
ശിലാതലം സമാശ്രിത്യ നിഷസാദ സുഖേന വൈ 16.
പശ്ചാദ്ഭില്ലീ സമായാതാ അന്നമാദായ സോദകമ് .
സ്വം പ്രിയം വീക്ഷതേ രാജ്ഞാ മുദിതൈർലക്ഷണൈര്യുതമ് 17.
അന്യാദൃശം സമാവീക്ഷ്യ സ്വകാംതം തേജസാവൃതമ് .
ദിവ്യതേജഃ സമാക്രാംതം യഥാ സൂര്യം ദിവിസ്ഥിതമ് 18.
നരമന്യം പരിജ്ഞായ തം പരിത്യജ്യ സാ യയൗ .
വ്യാധ ഉവാച-
ഏഹ്യേഹി ത്വം പ്രിയേ ചാത്ര കസ്മാന്മാം ത്വം ന പശ്യസി 19.

ക്ഷുധയാ പീഡ്യമാനോഹം ത്വാമഹം ചാവലോകയേ .
തസ്യ വാക്യം സമാകർണ്യ ശീഘ്രം വ്യാധീ സമാഗതാ 20.
ഭർതുഃ പാർശ്വം സമാസാദ്യ വിസ്മിതാ സാഭവത്തദാ .
കോയം തേജഃ സമാചാരോ ദേവോയം മാം സമാഹ്വയേത് 21.
തമുവാച തതോ വ്യാധീ ഭർതാരം ദീപ്തതേജസമ് .
അത്ര കിം തേ കൃതം വീര ഭവാൻകോ ദിവ്യലക്ഷണഃ 22.
സൂത ഉവാച-
ഏവമാഭാഷിതോ വ്യാധ്യാ വ്യാധഃ പ്രിയാമഭാഷത .
അഹം തേ വല്ലഭഃ കാംതേ ഭവതീ ച മമ പ്രിയാ 23.
കസ്മാത്ത്വം മാം ന ജാനാസി കഥം ശംകാ പ്രവർതതേ .
ക്ഷുധയാ പീഡ്യമാനേന പയശ്ചാന്നം പ്രതീക്ഷ്യതേ 24.
വ്യാധ്യുവാച-
ബർബരഃ കൃഷ്ണവർണശ്ച രക്താക്ഷഃ കൃഷ്ണകംചുകഃ .
ഈദൃശശ്ചാസ്തി മേ ഭർതാ സർവസത്വഭയംകരഃ 25.
ഭവാൻകോ ദിവ്യദേഹസ്തു പ്രിയേത്യുക്ത്വാ സമാഹ്വയേത് .
ഏഷ മേ സംശയോ ജാതോ വദ സത്യം മമാഗ്രതഃ 26.
കുലം നാമ സ്വകം ഗ്രാമം ക്രീഡാം ലിഗം സുതം സുതാമ് .
സമാചഷ്ട പ്രിയാഗ്രേ തു തസ്യാഃ പ്രത്യയ ഹേതവേ 27.
പ്രത്യുവാച സ്വഭർതാരം സാ വ്യാധീ ഹൃഷ്ടമാനസാ .
കസ്മാത്തേ ഈദൃശഃ കായഃ ശ്വേതകംചുകധാരകഃ 28.
കഥം ജാതഃ സമാചക്ഷ്വ മമാശ്ചര്യം പ്രവർതതേ .
ഏവം സംപൃച്ഛ്യമാനസ്തു ഭാര്യയാ മൃഗഘാതകഃ 29.
സൂത ഉവാച-
പ്രത്യുവാച തതഃ ശ്രുത്വാ താം പ്രിയാം പ്രശ്രയാന്വിതാമ് .
നർമദാ ഉത്തരേ കൂലേ സംഗമശ്ചാസ്തി സുവ്രതേ 30.
ആതപേനാകുലോ ജീവോ മമ ജാതോതി സുപ്രിയേ .

അസ്മിന്വൈ സംഗമേ കാംതേ ശ്രമശ്രാംതോ ഹി സത്വരഃ 31.
ഗതഃ സ്നാത്വാ ജലം പീത്വാ പശ്ചാച്ചാഹം സമാഗതഃ .
തദാപ്രഭൃതി മേ കായ ഈദൃശസ്തേജസാവൃതഃ 32.
സംജാതോ വസ്ത്രസംയുക്തഃ കംചുകഃ ശുഭ്രതാം ഗതഃ .
പൂർവോക്തലിംഗസംസ്ഥാനൈഃ കുലൈഃ സ്ഥാനേന വൈ തഥാ 33.
സ്വപ്രിയം ലക്ഷയിത്വാ തു ജ്ഞാത്വാ പുണ്യസ്യ സംഭവമ് .
പ്രത്യുവാചാഥ ഭർതാരം സംഗമം മമ ദർശയ 34.
തവ പശ്ചാത്പ്രദാസ്യാമി ഭോജനം പാനസംയുതമ് .
ഇത്യുക്തഃ പ്രിയയാ വ്യാധഃ സത്വരേണ ജഗാമ ഹ 35.
സംഗമോ ദർശിതസ്തേന തതോഗ്രേ പാപനാശനഃ .
സമുഡ്ഡീനാ മഹാഭാഗ പക്ഷിണോ ലഘുവിക്രമാഃ 36.
തയാ സാർദ്ധം യയുഃ സർവേ രേവാസംഗമമുത്തമമ് .
തേഷാം തു വീക്ഷമാണാനാം പക്ഷിണാം മമ പശ്യതഃ 37.
തയാ ഹി സ്നാപിതോ ഭർതാ പുനഃ സ്നാതാ ഹി സാ സ്വയമ് .
ദിവ്യദേഹധരൗ ചോഭൗ ദിവ്യകാംതിസമന്വിതൗ 38.
സംജാതൗ പക്ഷിണാം ശ്രേഷ്ഠ ദിവ്യവസ്ത്രാനുലേപനൗ .
ദിവ്യമാലാംബരധരൗ ദിവ്യഗംധാനുലേപനൗ 39.
വൈഷ്ണവം യാനമാസാദ്യ മുനിഗംധർവപൂജിതൗ .
ഗതൗ തൗ വൈഷ്ണവം ലോകം വൈഷ്ണവൈഃ പരിപൂജിതൗ 40.
സ്തൂയമാനൗ മഹാത്മാനൗ ദംപതീ ദൃഷ്ടവാനഹമ് .
വ്രജംതൗ സ്വർഗമാർഗേണ കൂജംതേ പക്ഷിണസ്തഥാ 41.
തീർഥരാജം പരം ദൃഷ്ട്വാ ഹർഷവ്യക്താക്ഷരൈസ്തദാ .
ചത്വാരഃ കൃഷ്ണഹംസാസ്തേ സംഗമേ പാപനാശനേ 42.
സ്നാത്വാ വൈ ഭാവശുദ്ധാസ്തേ പ്രാപ്താ ഉജ്ജ്വലതാം പുനഃ .
സ്നാത്വാ പീത്വാ ജലം തേ തു പുനർബഹിർവിനിർഗതാഃ 43.
താവത്യസ്താഃ സ്ത്രിയഃ കൃഷ്ണാ മൃതാസ്തത്സ്നാനമാത്രതഃ .

ക്രംദമാനാ വിചേഷ്ടംത്യോ ഹാഹാകാര വികംപിതാഃ 44.

യമലോകം ഗതാസ്താസ്തു താത ദൃഷ്ടാ മയാ തദാ .

ഉഡ്ഡീനാസ്തു തതോ ഹംസാഃ സ്വസ്ഥാനം പ്രതിജഗ്മിരേ 45.

ഏവം താത മയാ ദൃഷ്ടം പ്രത്യക്ഷം കഥിതം തവ .

കൃഷ്ണപക്ഷാ മഹാകായാ ധാർതരാഷ്ട്രാസ്തു താഃ സ്ത്രിയഃ 46.

കഥയസ്വ പ്രസാദേന കേ ഭവിഷ്യംതി വൈ പിതഃ .

നിർഗതാന്മാനസാന്മധ്യാദ്ധാർതരാഷ്ട്രാന്വദസ്വ മേ 47.

കേ ഭവിഷ്യംതി തേ താത കഥയ ത്വം തു സാംപ്രതമ് .

കസ്മാത്സുകൃഷ്ണതാം പ്രാപ്താ ഹംസാഃ ശുദ്ധാശ്ച തേ പുനഃ 48.

സംജാതാസ്തത്ക്ഷണാത്താത കസ്മാന്മൃതാസ്തു താഃ സ്ത്രിയഃ .

ഏവം മേ സംശയസ്താത സംജാതോ ദാരുണോ ഹൃദി 49.

ഛേത്തുമർഹസി അദ്യൈവ ഭവാഞ്ജ്ഞാനവിചക്ഷണഃ .

പ്രസാദസുമുഖോ ഭൂത്വാ പ്രണതസ്യ സദൈവ മേ 50.

ഏവം സംഭാഷ്യ പിതരം വിരരാമ സമുജ്ജ്വലഃ .

തതഃ പ്രവക്തുമാരേഭേ സ ശുകഃ കുംജലാഭിധഃ 51.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഭൂമിഖംഡേ വേനോപാഖ്യാനേ ഗുരുതീർഥവർണനേ ച്യവനചരിത്രേ ഏകോനനവതിതമോऽധ്യായഃ 89.
